

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . . . 180 dinár
 Félévre . . . . . 90 dinár
 Negyedévre . . . . . 45 dinár
 Egy hóra . . . . . 15 dinár
 Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Obiliteva (Zápolya) utca 1.
 Szerkesztőség telefonszáma 281
 Kiadóhivatal telefonszáma 21
 MEGJELENIK MINDEN NAP, HÉTFŐ ÉS
 UNNEPEK UTÁN. NAPOK KIVETELÉVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 191. szám.

Szerda, augusztus 30.

Erős kritika

tárgyává kívánja tenni az egyik beogradi napilap a magyarságnak a sentai nagygyűlésen kifejtendő programját. Erős kritikát kíván e lap gyakorolni a magyarság politikai szervezkedése fölött, bizonyára erősebbet és élesebbet mint minden az országban működő más politikai pártszervezet működése és programja tekintetében.

Ez a kijelentés — ugyebár érzitek kedves atyámfiai — némi kis fenyegetést is tartalmaz, de ugyebár nyilvánvaló, hogy ettől a fenyegetéstől nekünk nincs okunk megijedni! Az ember csak elgondolkodik az ilyen különös szólás felett és szép csöndesen megállapítja, amint következik.

A magyarság immár hónapok óta egyebet sem tesz, mint gyűlésein és a sajtó útján nyílt szóval hangoztatja a maga politikai állásfoglalását, hirdeti meggyőződése teljes erejével pártpolitikai szervezkedésének szükségességét és kinyilatkoztatja azt a tiszta, világos, félre nem érthető programot, amelynek alapján a legtermészetesebb, legegyszerűbb emberi jogait akarja kivívni. Nekünk nincsenek titkaink, bár titkos rendellel fosztottak meg bennünket a választójogtól. Mi nyílt sakkal állunk ki a politika porondjára, bár sohasem láthatjuk azokat az arcát, akik kulturánk, hagyományaink, továbbfejlesztésében elengedhetetlenül állanak velünk szemben. A mi százszor elmondott, százszor elpanaszolt politikai programunkat nem is mi gondoltuk ki. Elhelyezkedésünk, az állam többi polgáresportja közötti helyzetünk, pattant ki programunk minden egyes pontja, amelyet élet-erőssé érlelt a nemzetiségek jogait elismerni nem akaró, áldatlan kormányzati rendszer.

A mi beogradi lapársunk megjegyzése kortörténeti tünet, mert a magyarság annyi félreérthetetlen politikai enunciaciója után csak most kezd felfigyelni, csak most tartja érdemesnek ügyet vetni arra, hogy a félmilliót számláló magyarság tulajdonképpen mily célok elérésére tömörül országos szervezethez? Mi azelőtt is itt voltunk a mi elvitathatlan jogaink nyílt és bátor követelésével, de szavunk visszhangtalanul hangzott el kietlen pusztaságban. Mi minden szavunkkal és minden tettünkkel bizonyosságot szolgáltatunk arról, hogy az állam érdekét egynek valljuk és érezzük a saját boldogulásunkkal, hogy itt akarunk élni, munkánkkal fokozni a közösség javát, tehetsé-

günk és szorgalmunk gyümölcseivel az ország birtokállományát gyarapítani. És bár sohasem szolgáltatunk okot a bizalmatlanságra, mégis éppen csak a magyarság nyílt politikai megmozdulását kell sanda szemmel kísérni és emberi jogainak elnyeréseért vívott természetes küzdelmét „erős kritika” tárgyává tenni.

Be kell vallanunk, hogy mi gondolkodással nem tudjuk megközelíteni a jelenlegi kormányzati rendszernek velünk szemben tanusított magatartását. Ugy értesülünk, hogy a választójog kérdésében a belügyminiszter érintkezést fog keresni a magyarság vezetőivel. Vajon e tanácskozásoknak mi lehet a

tárgya és lehet-e tárgya egyáltalában? Vajjon szükségesek-e e tárgyalások annak a meggyőződésnek a kiérlelésére, hogy az alkotmány, a demokrácia, az emberiség követelményei ellenére, a magyarság itt politikai jogaitól megfosztottan él és hogy ez az állapot sürgős orvoslást igényel? Vannak helyzetek, amelyek felett disputálni nem lehet. A magyarság kiáltó igaza semmiféle tárgyalás, semmiféle megvita után sem lehet mássá.

Szándékos félreértés helyett megértést, indokolatlan bizalmatlanság helyett pékés együttműködést várunk a magyarság érdekében kívül így kívánja ezt és pedig első sorban — az állam érdeke is.

Homályban a marienbadi konferencia célja

A kisentente megerősítése — vagy Ausztria megsegítése?

— A „Torontai” tudósítójának távirata. —

Prága, aug. 28.

A kisentente állásfoglalása Magyarországban a népszövetségbe való felvétele és az osztrák kérdés megoldása tekintetében még bizonytalan. A cseh sajtó hangsúlyozza, hogy a marienbadi értekezlet célja kizárólag a kisentente megerősítése, ami annál fontosabb, mert a nagykisegység veszélyeztetve van.

A „Venkov” szerint az értekezlet célja, a népszövetség őszi ülésének előkészítése, amelynek tárgysorozatán Magyarország felvétele is szerepel. A lap hangoztatja, hogyha Magyarországot felveszik a népszövetségbe, nem engedhető meg, hogy a magyar képviselők mártirok szerepét játsszák. A kisententének kell gondoskodnia, hogy a világ vezekelő bűnösökét lásson bennük.

Prága, aug. 28.

A „Prager Presse”-ben Duka román külügyminiszter és Ninesity

szerb külügyminiszter a tárgyalások céljával a kisentente politikai és gazdasági kapcsolatának szorosabbá tételét jelöli meg.

Prága, aug. 28.

A marienbadi jugoszláv-cseh tárgyalásokkal kapcsolatban tegnap az a hír terjedt el Prágában, hogy a prágai olasz követ közbe akar lépni, miután a megbeszélések olyan irányban folynak, hogy azokba Olaszország is bele akar szólni. Bordenaró prágai olasz követ állítólag Karlsbadból váratlanul Marienbadba érkezett és megbeszéléseket folytatott Benessel és Pasity miniszterelnökkel. A prágai értekezleten ismertetett pontokon kívül eszmecsere folytattak a kisebbségi probléma elméleti és gyakorlati megoldásáról és azt az álláspontot vitatták meg, amelyet a kisentente Németországnak a népszövetségbe való felvétele kérdésében elfogal.

TÖZSDE

Augusztus 28

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 634, Hollandia 205, Newyork 52475, London 2346, Páris 4050, Milano 2315, Prága 1970, Budapest 028, Zagreb 14750, Varsó 00650, Wien 0005, Osztrák bélyegzett. 000750.

Budapest. (Zárlat.) Napoleon 7100, Font 8400, Leva 1070, Dollár 1865, Francia frank 142, Márka 120, Lira 81, Osztrák korona 220, Lei 17, Szokol 70, Svájci frank 355, Dinár 21, Lengyel márka 2450.

Wien. (Zárlat.) Devizák: Prága 2700, Zagreb 21750, Budapest 4725, Varsó 1925, Milano 3442, London 352100, Newyork 78700, Páris 6018, Zürich 15000, Berlin 4950.

Megnyit az interparlamentaris unio.

A „Torontai” tudósítójának távirata.

Wien, aug. 28.

Az interparlamentaris unio konferenciáját Seypel osztrák kancellár, mint tiszteletbeli elnök, nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után üdvözölte huszonnégy állam kiküldöttjét. A konferencián megjelentek egyebek között Franciaország, Anglia, Csehszlovákia, Magyarország, Jugoszlávia, Románia és Belgium delegátusa is. Olaszország részvétele eddig bizonytalan. A konferencia elnökül Matajót, Ausztria igazságügyminiszterét választották meg. Mataja elfoglalva az elnöki széket, félbeszakította a napirendet és kijelentette, hogy a konferencia tagjai között szétosztott röpirat tartalmáról, amelyet Károlyi Mihály, Hoek János, Linder Béla, Szende Pál és Jászi Oszkár, a magyar emigráció nevében írtak alá, csak most szerzett tudomást. A röpirat hemzseg a magyar kormány és Magyarország elleni rágalmaktól. Az elnökség emiatt feljelentést tett a wieni rendőrfőnökségnél, hogy veszen véget ezeknek a rosszakaratu rágalmaknak és a röpiratterjesztőket tartóztassa le. Mataja egyben arra kérte az osztrák tagokat, hogy támogassák nehéz feladatában, ne hogy Magyarországot a konferencián sérelem érje.

Wien, aug. 28.

Az interparlamentaris unio tegnap tartotta meg első ülését, amelyen a tárgyalás alá kerülő anyagra vonatkozó javaslatot vitatták meg. Rutgers holland főtanácsi tag, formai szempontból kifogást emelt a nemzeti kisebbségekre vonatkozó szakasz ellen. Több tag hozzászólása után a főtanács elfogadta az előterjesztett javaslat eredeti szövegét. Ezután az egyes nemzetek kiküldöttjeinek igazolása következett.

SHS—lengyel kereskedelmi konvenció.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 28.

Szeptember hó elején az SHS államnak egy delegációja indul Varsóba, hogy a lengyel kormány megbízottjaival a két állam között kötendő kereskedelmi konvencióról tárgyalást folytasson. A küldöttség elnöke Jankovity Velizár dr. volt miniszter, tagjai pedig Todorovity Milán, Szavity Miloje és Smitz dr. A lengyel delegáció elnöke Strassburger dr., a lengyel kereskedelemügyi minisztérium államtitkára.

A muzulmán-párt ülése Szerajevóban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 28.

A Maglaity-párti muzulmán csoport főbizottsága tegnap ülést tartott Szerajevóban, amelyen Vilovity és Omerovity miniszterek is részt vettek. Az ülésen Maglaity elnökölt és azokról az intézkedésekről tárgyaltak, amelyek a Spaho dr. vezetése alatt álló csoport politikai ténre való leküzdése céljából teendők. Vilovity és Omerovity miniszterek a kormányban teljesített működésükről referáltak. Végül a főbizottság bizalmat szavazott a minisztereknek és a csoport elnökének.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, aug. 28.

Tegnap Tarpán és Hódmezővásárhelyen képviselőválasztás volt. Tarpán óriási többséggel Zsirkay János egységspártit választottak meg. Hódmezővásárhelyen, ahol titkos a választás, az eredmény valószínűleg kedden lesz csak ismeretes. Eddigi vélemény szerint a szociálista Takács József és a pártonkívüli Kun Béla között pótválasztásra kerül a sor.

Seypel referál külföldi tárgyalásairól.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Wien, aug. 28.

Seypel kancellár Segur pénzügyminiszterrel tegnap megérkezett Wienbe, ahol megbeszélést folytattak Grünberger külügyminiszterrel, aki ma Genfben utazik a népszövetségi tanács 31-én kezdődő tárgyalásaira. Seypel ezen az ülésen részletesen referált külföldi utjának eredményéről.

Ausztria történelmi levéltárának a felosztása.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Wien, aug. 28.

A Neue Freie Presse értesülése szerint a történelmi levéltár sorsát az utódállamokkal rövid időn belül rendezni fogják. A békeszerződés úgy rendelkezik, hogy az utódállamok a közös levéltárból megkapják az államaira vonatkozó okmányokat. Csehszlovákiának szeptember hónapban szolgáltatják ki az okmányokat, majd Magyarország és a többi utódállamok kerülnek sorra.

Enged a jóvátételi bizottság.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, aug. 28.

A jóvátételi-bizottság hivatalosan közölte a német kormánnyal, hogy szerdán hajlandó meghallgatni a kormány képviselőjét. A német kormány még nem döntött afelett, hogy kit biz meg a fontos feladattal. A németországi lapok kedvező jelenségnek mondják a jóvátételi-bizottság engedékeny lépését.

Ausztria nem csatlakozhatik a kisententehez.

Prága, aug. 28.

A prágai „Csas” hosszasan foglalkozik Ausztria helyzetével és azt mondja, hogy Ausztriának a kisententehez való csatlakozása kizártnak tekinthető. Az Olaszországéhoz való csatlakozást a békeszerződés nem tiltja, azonban hogyha ez megtörténne, úgy Olaszországnak Ausztria ferheit magára kell vállalnia.

Beograd, aug. 28.

A wieni Neue Freie Presse prágai tudósítója beszélgetést folytatott Ninesity dr. külügyminiszterrel Ausztria problémájáról és meg-

kérdezte a külügyminisztert, hogy milyen magatartást tanúsítana az SHS állam, hogyha Ausztria valamely szomszédos államhoz akarna csatlakozni. Ninesity dr. kijelentette, hogy az SHS állam elvben elenged mindent olyan kombinációt, amely a békeszerződés keretein kívül áll.

A külügyminiszter azt is mondta, hogy az SHS állam és a többi kisententehez tartozó államok a népek tanácsánál energikus lépést tettek, amelynek célja Ausztriát gyors segítyhez juttatni.

A klasszikus muzsika alkonya.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 29.

Amerre csak fordulunk, mindenütt zene hangjait hozza felénk a szél. Minden házában, minden icipici lakásban vigan verik a zongorát, elkeseredett akarással rángatják a vonót, vagy ütik a cimbalmot. A zongora mély futamai belebögnek a hegedű verszegény üveghangjaiba vagy a cimbalom pattogó tónusába, a három hang különös zagyvaléka belefolyik a harmadik házból kisoró bánatos tárogató vagy hamis fuvola zajába és hogy teljes legyen a disharmonia, egy dühös kis gramofon berreg néha bele a hangkaoszba. Ha esendét kívánva, esti sétára határozzuk el magunkat, vajmi ritkán találunk olyan utcát, ahol a zene hivatott vagy hivatatlan, tehetséges vagy tehetségtelen tagjai nem nyuzzák adáz dühhel a hangszerüket. S ha néhol elvétve felesendül egy-egy türethetőbb muzsika, rögtön belekontárkodik valamelyik kezdő Beyer-iskolai gyakorlata.

Ha augusztusban már erőt vett a lakosságon a zene-láz, mi lesz itt ősszel a szezonban és télen? Erdeklődünk egy helybeli könyvkereskedésben aziránt, hogy milyen érdeklődés nyilvánul meg a zeneművek iránt. A kapott felvilágosítás nagyon érdekesen megvilágította a mai zeneéletet, mely a simmikben és jazz-band darabokban merül ki.

A zeneműkereskedő kérdésünkre elmondotta, hogy a modern zeneművek iránt óriási a kereslet. A modern táncok, a legújabb kuplék, énekdarabok ma a legkelendőbbek eikkek. Az ár többször teljesen meilékes, fő az, hogy minél előbb tudjuk azokat megszerezni. Egy divatos simmi vagy jazz-band nóta ára 40–100 korona között váltakozik. Ugyan azér az árért raktáron hevernek Donizetti, Rossini, Meyerbeer, Mozart, Wagner vagy Verdi halhatatlan művei, de vajmi kevesen érdeklődnek utánuk. Az előbb például — mondotta — nálam járt egy fiatalember, aki hosszas keresgélés után kiválasztott egy Chopin waltzert és egy wieni kabaré-ujdonságot. Mivel a kettő közül csak egyet akart megvenni, hosszú ideig tűnődött azon, hogy melyiket válassza. Öt perc múlva fizetett. A kabaré-ujdonság volt a hóna alatt.

Ilyen a zeneélet 1922-ben. Wieni tömegszerzők, tucatárusok képezik a Muzsát — klasszikus mesterek alkotásaival szemben.

HIREK

Kinevezés. Sztójanovity Vászai csenei főszolgabíró Torontál-Temes megye főjegyzőjévé nevezték ki.

Bevonják az új tizdinárosokat? Beogradból jelenti tudósítónk: Hír szerint a Narodna Banka bevonja a nemrég kibocsájtott új tizdináros bankjegyeket, amelyek Amerikában készültek. A bevonás oka állítólag az, hogy a színük a használat folytán lekopik.

Gyilkos anyós. Beogradból jelenti tudósítónk: Anasztatievity Anasztáz, lazareváci malomtulajdonos és gyáros tegnap a beogradi szanatóriumban vérmérgezés következtében meghalt. Anasztatievics az anyósa tette el láb alól, mert megtudta, hogy a nemrég özvegyesre jutott veje nőülni akar. E hó 20-án meglette Anasztatievics és hátulról karabinerrrel rálőtt. A golyó karját szétmarcangolta. A szerenesetlen Anasztatievics beszállították egy beogradi szanatóriumba, ahol néhány nap alatt meghalt. A gyilkos anyóst letartóztatták.

A drágaság, a drágaság! Beogradból jelenti tudósítónk: A beogradi munkásság tegnap délután nagy tüntető gyűlést tartott a drágaság miatt. A gyűlésen határozati javaslatot hoztak, amelyben kérték a kormánytól a buzakivitel megszüntetését, az ellátatlan lakosság részére megfelelő mennyiségű buza biztosítását, az új épületek lakásbérének maximalását és az újonnan épült lakások requirálhatási jogúak kimondását.

* Ha Nagyromániában üzleti ügyei vannak, hirdessen az „Arad és Vidéké”-ben. Kiadóhivatal Arad.

A beogradi orvosszövetség jubileuma. Beogradból jelenti tudósítónk: Az 1872-ben megalakult szerb orvosszövetség szeptember 21-én ünnepli fennállásának ötvenéves évfordulóját. A jubileumot díszes keretek között a beogradi egyetem nagytermében fogják megtartani.

Új rendelet készül az éjjeli mulatók zárójának szabályozására. Beogradi tudósítónk jelenti: Timoteovity Koszta belügyminiszter a hét folyamán a minisztertanács elé viszi az éjjeli mulatók és egyéb szórakozó helyek zárójára vonatkozó módosító rendeletet. A rendelet az egész ország területén lévő mulatókra fog érvénytelé birni.

Az SHS hadiflotta első hadgyakorlata. Kraljevicáról jelentik: Hadiflottánk hat aknavető kíséretében tegnap elindult Bakar felé, ahol első tagyszabásu hadgyakorlatát fogja rendezni. Bakar lakossága ünnepeles fogadtatásban részesíti a hadiflottát.

Az asszony

hiába minden, csak a legérdekesebb teremtménye a mindenségnek, legalább is a férfiak szemében. Még az olyan férfi előtt is, aki mint például Strindberg, csak fekete gyűlölettel nézett az emberi nem hosszuhaju képviselőire. De én most nem is az asszonyról általában akarok írni, hanem egyik speciális válfajáról, a beeskereki asszonyról. Mindig is érdekesebb, ha valaminek vizsgálátát egy bizonyos határra korlátozzuk. A beeskereki asszony érdekes keveréke a nagyvilági nőnek és a falusi asszonynak. Nagyvilági nő, ha a maga egyéni életének megítéléséről van szó és falusi asszony, ha más asszony élete kerül a bonckés alá. Ez a két különböző morál talán nem szorul bővebb magyarázatra. Általában érdeklődik a művészet kérdéseiről, a tudomány is bizonyos fokig izgatja, ha nem nagyon elvont dolog. De amiben a beeskereki asszony nagy, mondhatnók elérhetetlen, az a ruha. Sehol annyi jól, mondhatnók „hipper jól” öltözött nőt mint Beeskereken. Itt minden férj, minden barát keresési lehetőségei úgy látszik havonként magasan az ötjegyű számsorban járnak — zsumal, egy női selyemharisnya rongyos 450 K, egy kalap némi heeserli díszel 1800–2000 korona és egy selyem — na igen, 700–800 korona és így tovább. A beeskereki asszony sokkal jobban akklimatizálódik, mint egy más városbeli. Reggel látod még kissé borzasan, még álommámos szemekkel, amint a kofa szívet akarja meglágyítani, hogy a paradicsomot ötven parával adja olesőbban és tíz dekával kevesebbet esaljon. És este már grand frizurával, valódi wieni francia ruhában szörpöl a Rózsa kertjében valamilyen szines, hideg italt. És ha még azt megemlítem, hogy nyelvi tekintetben a beeskereki asszony nem hive a puritánizmusnak, akkor elmondtam minden elmondhatót, mert ő mindent „mitmachol”, még a „legansträngendebb” „zsurukat” is, ahol mindig „fess” és „nett” „toalettenben” jelenik meg, hogy barátnői pukkanjanak. Elmegy a „korzóra” egy kicsit „flangirozni” ahol leül a cuke elé és főz vagy főzik!

J.

Nagyboldogasszony ünnepét tartották meg tegnap gör. kel. vallásu polgártársaink. Délelőtt 10 órakor isteni tisztelet volt a belvárosi gör. kel. templomban, majd körmenet következett, amelyen a városi képviselőtestület, a város és a katonaság vezetői és nagyszámu közönség vett részt. A katonaság a városház előtt salvekat adott le. Miután a Nagyboldogasszony a városház védőszentje is, Sztakity Zarkó esperes és Milityev Pál plébános a városházát is felszentelte. Alekszity Bogoljub polgármester mint házigazda és Stefanovity Milos városi tanácsos mint koma uzsonnát szolgáltatott fel a gratuláló vendégeknek.

Többet kell dolgozni — több lesz a fizetés. A veliki becskerek kereskedők és gyárosok grémiuma vasárnap, augusztus huszonhetedikén délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen Jankovity Koszta elnök és Tolveth alelnök távollétében Kraljev Misa igazgatósági tag elnökölt. A napirenden a kereskedelmi alkalmazottak fizetésemelése iránti memorandum szerepelt. Egyes kereskedők felkészülése után az ülés a következő egyhangú határozatot hozta: Mivel a kereskedelem sokféle szakmára oszlik, a munka és a fizetés követelményei is különfélék. Egyik szakma megkívánja a finomabb, kvalifikáltabb erőt, míg más munka a nehezebb vagy sablonos ténykedést, így képtelenség az összes kereskedelmi alkalmazottakat egy kategóriába vonni és fizetésüket egyöntetűen és egyforma százalékkal emelni. A Grémium elismeri az alkalmazottak követeléseinek jogosságát, belátja, hogy a növekvő drágaság folytán megnehezült az élet, épp ezért megkéri ezuton is a munkaadókat, hogy alkalmazottaiknak a beállott drágasághoz képest emeljék a fizetésüket. A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetét pedig megkeresi, hogy tekintettel a felsoroltakra, utasítsa a tagjait, hogy akik nem kaptak fizetésjavítást, forduljanak közvetlenül munkaadójukhoz fizetésemelésért. A kereskedők az ülésen kifejezték készségüket, hogy a segédek jogos kéréseit méltányolni fogják, de egyúttal felhívják a keresk. alkalmazottak figyelmét arra a körülményre, hogy a munkásvédelmi törvény 6-ik szakaszának utolsó feléti és utolsó bekezdése biztosítja a kereskedőknek a 8—10 órai munkaidőt. Dolgoznak tehát a munkaadókkal karöltve intenzívebben, több lesz a kereslet és így könnyebb biztosítani az alkalmazottak fizetésgényeit is. A kereskedelmi alkalmazottak ama kívánságait, hogy az üzletek naponta csak 8 órán át legyenek nyitva és szolgálatra csak szervezett segédeket vehessenek fel, a grémium kerekén elutasította.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybecskerek Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Igényperék Szamuely hagyatékára. Budapestről jelentik, hogy Szamuely Tibor hagyatékára a kinstáron kívül három özvegy asszony és Nagylóc község, amelyre Szamuely annakidején százezer korona hadisarcot vetett ki, jelentette be igényét. Szamuely törvényes örökösei lemondottak az igénylési jogokról.

Pedlov kapitány missziója. Pedlov kapitányt a budapesti gyerekek jótétevőjét, aki június hó folyamán távozott el Budapestől, úgy látszik visszavonja a szíve a budapesti gyerekekhez. Most értesítette ugyanis Budapest vezetését, hogy szeptember 26-ikán visszatér Budapestre, ahol jótékonyági akcióját folytatni akarja. Levelében kijelentette, hogy öt milliárd korona értékű ruhát és egyéb holmit gyűjtött össze, amelyet külön hajó fog Európába hozni.

Olaszország pozíciója megerősödik az Adrián.

Róma, aug. 28.

Peratore kinstári miniszter bejelentette, hogy Ausztriával siettetni akarja a tárgyalásokat. Ujságírók előtt úgy nyilatkozott, hogy Olaszország kedvező szándékot táplál Ausztria irányában, mert tudatában van, hogy Ausztria összeomlása milyen végzetes következményekkel járna a szomszédos államok közgazdasági viszonyaira. A sajtó hangsúlyozta azt a tényt, hogy Solezi hadügyminiszter a király kihallgatáson fogadta, aki a kihallgatás után

felkereste Schanzert, akivel közölte a király akaratát.

A Giornale d'Italia Olaszország és Ausztria között egy vámuniót az állami függetlenség megtartásával megegyeztetetők tart. Az Épocha az angol aggályokkal foglalkozva azt írja, hogy az olasz-osztrák szövetség biztosítja Trieszt birtokát és erősebbé teszi Olaszország adriai pozícióját. Ezzel a ténnyel Olaszország erősebben terjeszkedhetik a Földközi tengeren.

Nyugatmagyarország nem akar behelyugodni. Szombathelyről jelentik: Az ententemissiók, amelyek most járják sorba a nyugatmagyarországi községeket, Nemesnedves községben érdeklődött a hangulat iránt. Egy polgár a bizottság előtt rögtönzött népszavazást tartott, amelyen az egybegyűlt tömeg egyhanguan harsogta: Nem akarunk Ausztriához tartozni. Magyarok akarunk maradni.

Atutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukvitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrugna Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43 és 47.

A Tiszapör a tábla előtt. Budapestről jelentik, hogy a Tiszapört a tábla október hó folyamán fogja tárgyalni.

Wirtschaftlicher Kompass cimen jelenik meg a Bánáti Kereskedelmi és Iparkamara kiadványa, mely a Szerbek, Horvátok és Szlovének királysága összes fontosabb közgazdasági jelentőségű törvényeit és rendeleteit foglalja magában hiteles német fordításban és a Hivatalos Lap alapján. Ára 16 oldalas nyolcadikenként 5 dinár. Az I. füzet 6 1/2 iv terjedelemben már megjelent és a Munkásbiztosítási törvényt, valamint a törvény Végrehajtási Rendeletét tartalmazza. Az egész gyűjteményre előfizetni is lehet oly módon, hogy 50 dinár letétként fizetendő, mely összeg az egyes füzetek elszámolásakor esetről-esetre a letétösszegre kiegészítendő. Az I. füzet ára (din. 32-50), illetőleg az előfizetési letét (dinár 50-): Wirtschaftlicher Kompass, Veliki Becskerek, Postafiók 42 címre küldendő.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Új Időknek 25. számában folytatódik Bonyi Adorján és Anders Eje regénye. Illy János, Bókay János, Gáspár Miklós és Brett Harte elbeszéléseit, Sas Ede és Szigethy Ferenc versét, valamint Zoltán Vilmos versfordítását, Csathó Kálmán színházi rovatának V. részét, ezeken kívül sok időszerű és érdekes cikket és képet közöl az Új Idők. Előfizetési ár Jugoszláviába negyedévre 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank suboticaei fiókjára utalható át. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

Felkérem azt a nekem látásból ismerős hölgyet, aki a „Kulturbund” sportbájlján szombat este férfi esernyője helyett tévedésből az én női selyemernyőmet elvitte, hogy azt minél előbb a Kaszinó ruhatárosnéjához juttatni szíveskedjék.

Véget ért a szlovén bányász-sztrájk. Ljubljánából jelentik: A szlovén bányász-sztrájk véget ért. A munkások és munkaadók között létrejött az egyezség s így a munkások ma már munkába is állottak.

Véres sztrájkok mindenfelé.

A „Torontói” tudósítójának távirata.

Havre, aug. 28.

Tegnap a sztrájkoló tömeg összeütközött a rendőrséggel. A harcban három ember meghalt és harminchétf ember, köztük tizenöt rendőr megsebesült.

Carnegie vasuti kalandja.

Carnegie Andrew, aki tudvalevőleg a világ egyik leggazdagabb embere, egyszer a következő vasuti élményét beszélte el. Utón volt London felé és egyedül ült egy nemdohányzó szakaszban. Az egyik kis állomáson beszállt hozzá egy úr, aki minden teketória nélkül megtöpte a maga kellemetlen szagu agyagpipáját és rágyújtott. „Ez nemdohányzó szakasz”, jegyezte meg Carnegie. „Tudom öregem, hangzott a válasz, de már csak kiszívom a pipámat. Ugy is tett, majd kiverte a pipáját és újból megtöpte. „Hallja — mondta Carneige most már erősebb hangon, megmondtam már magának egyszer, hogy ez nem dohányzó. Ha továbbra is pipázik, a legközelebbi állomáson följelentem”. S ezzel odanyújtotta kellemetlen utitársának a névjegyet. Ez egy pillantással végigsiklott rajta, zsebre vágta és nyugodtan tovább pipált. A legközelebbi állomáson a pipás átszállott egy másik szakaszba. Carnegie azonban nem hagyta abba a dolgot, hanem előhívta az állomásfőnököt és követelte a pipás ember személyazonosságának a megállapítását. „Igenis uram”, felelt az állomásfőnök és sietve fölkereste a megjelölt szakaszt. Néhány perc múlva nagy zavarban visszajött és kérlelő hangon mondta: „Legyen szives és rám való tekintettel hagyja abba a dolgot. Az illető igazolta magát a névjeggyel és képzelve... (Az állomásfőnök hangja tiszteletteljes suttogássá változott, az illető Carnegie Andrew).

Sport

A palicsi orsz. tenisz-verseny.

A „Subotica Lawn Tennis Club” 23—27-ig terjedő öt nap alatt bonyolította le alakulása óta második országos versenyét. Az idei küzdelem résztvevői a nagyszámú suboticaei, topolai, staribecseji, verbaszi és becskerekai játékosokból rekrutálódtak. Becskereket két hölgy, Magyar Piri, Engel Maca és négy férfijátékos, Balás Iván, Christján Jenő, ifj. Magyar Károly és Gyárfás János képviselték. — A legmodernebb igényeknek is megfelelő nyűnyörű palicsi pályák eme öt nap alatt a leg szebb küzdelmek színtereit voltak. Különösen áll ez az előmérkőzésekre, mert a becskerekai játékosok a döntőket minden számban fölényszeren és biztosan nyerték. Különösen kiemelkedett a versenyzők közül Balás, ki amellet, hogy klasszissokkal jobb összes palicsi ellenfeleinél, tüneményes játékával ismételtén beigazolta az ottlévő zagrebi öreg versenyjátékosnak. Blausteinernek a kijelentését, hogy ma neki a beföldön nem lehet komoly ellenfele. Döntőmérkőzését 6:0, 6:0-ra nyerte. A két fiatal becskerekai játékos, Magyar Károly és Gyárfás János is megállták helyüket, meeset is nyertek, a verseny további fordulójában azonban megfelelő rutin hiányában erős küzdelem után kiestek. Ugyanez áll hölgyjátékosainkra is. Szépen tartották magukat s bár a középső fordulóiban kiestek, tiszta ütéseik s stílusos mozgásuk díszesretet provokált.

A teniszbajnokság részletes eredménye:

Női egyes. Bajnok: Pukecz Ella (Subotica).

Férfi egyes. Bajnok: Balás Iván (Becskekerek).

Vegyes páros. Bajnoki pár: Magyar Piri—Balás Iván (Becskekerek).

Férfi páros. Bajnoki pár: Balás—Christján (Becskekerek).

A szép versenyt bankett követte, melyen Subotica város ezidei polgármestere, Tabakovity klubelnök, mint ahogy az érkező vendégjátékosokat fogadta, úgy most meleg szavakkal mondott köszönetet az idegen játékosoknak, különösen a becskerekieknek megjelenésükért, példának állította a palicsiak elé a győzteseket s meghatott szavakban mondott bucsut a város és a club nevében a távozó vendégeknek.

Football.

Magyarország—Középnémetország válogatott = 5:3 (3:2).

A lipcsei stadionban huszezer ember nézte végig a két ország válogatott mérkőzését. A győztes csapat felállítása: Fehér—Fogl II. és III. Kertész, Szabó, Schweng—Paulusz, Braun, Opata, Hirzer, Weisz. A mérkőzés során lebecsült esatársor kiváló játéka megszerezte a győzelmet. Legjobb volt Hirzer, ki egymaga három goalt lőtt. A második két goalt Braun és Opata lőtték. A védelem bizonytalanul dolgozott, különösen Fehér szerepelt gyengén. MAC (Budapest)—Kassai AC. = 0:3. A pesti csapat súlyos veresége meglepetés. — ZsSE (Dz-ombolj)—Kadima (Becskekerek) = 6:0. A Kadima öt tartalékkal állott ki.

Athletika

A Springer-díj.

Vasárnap rendezte meg az FTC a legklasszikusabb díjért, a 82 cm. magas ezüst serlegért kiírt 14 számból álló pontversenyt. A viadal győnye eredményeket hozott, mert a budapesti atléták egy része nem tartózkodik jelenleg Budapesten vagy külföldi versenyeken van elfoglalva.

Részletes eredmények: 100 m.: 1. Vida 11.4. 2. Somfay. (Indult még Fritz, Németország, feladta). 1500 m.: 1. Némethy 4:11.2 p. Kitűnő idő. — Gerely: 1. Csejthey 53.43 m. 2. Gyurkó 52.75 m. 3. Nizsalovszky 51.91 m. — Súlydobás: 1. Csejthey 12.92 m. 2. Vállay 12.91 m. 3. Eördögh 12.70 m. — Rud: 1. Brausz 3.40 m. — Távlográs: 1. Somfay 653 cm. 2. Geguss 653 cm. 3. Kovács 638 cm. — 110 m. gát: 1. Stollmár 17.2 mp. Gyenge eredmény. — 400 m.: 1. Kurunczy 50.5 mp. Pompás idő. 2. Kanráth 53 mp. — 800 m.: 1. Benedek 2:01.4 p. — Diszkosz: 1. Kuhn 38.98 m. 2. Eördögh 38.85 m. 3. Somfay 38.08 m. — Magasugrás: 1. Zsolt 176 cm. Gáspár nem indult. — 5000 m.: 1. Némethy 15:47.3 p. 2. Király 16:02.1 p. Elsőrangú idő. 1500 m. gyaloglás. 1. Szablyár 6:40— p. Orsz. rekord. — Olympiai staféta: 1. MTK 3:37.2 p. Orsz. rek. 2. MAC. Benedek rossz taktikája miatt veszít a MAC. Végeredményben a Springer-díjat az FTC nyerte 44 ponttal, a MAC 26 és az MTK 24 pontja ellenében.

Belratások

a helybeli állami főgimnázium, felső kereskedelmi és polgári iskola magyar osztályaiba.

Beeskerek, aug. 29.

A helybeli állami főgimnázium igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a magyar tannyelvű párhuzamos osztályokba a beiratásokat a következő sorrendben fogják tartani:

Szeptember hó 3-4-én az I-II., 5-én III-IV., 6-án az V-VIII. osztályba jelentkezőket fogják beírni. Később jelentkezőknek szept. 15-ig a tanári kar, 28-ig a minisztérium adhat engedélyt a beiratkozásra. Ezt azonban külön kell kérvényezni.

A tanulók kötelesek a beiratkozásnál személyesen megjelenni. A beiratkozáshoz a következő okmányok szükségesek:

1. Egy kitöltött személyi, beiratkozási ív (prijavni list).
2. Évvégi bizonyítvány, ha taval más iskolába járt az illető.
3. Az I. osztályba jövők keresztlevelet is hozzanak. Megjegyezzük, hogy az I. osztályba csak olyanok vehetők fel, akik folyó évi december hó 31-ig a 10-ik életévüket betöltötték, de még nem idősebbek 13 évnél.

Szerdán dől el a német moratórium sorsa.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, aug. 28.

A jóvátételi-bizottság összes kiküldöttei az egyes államok delegátusaival közös tanácskozást tartottak. A tanácskozásról kiadott jelentés szerint szerdára várható a jóvátételi-bizottság ítélete a német kormány moratórium-javaslatának kérdésében. A javaslatot augusztus tizenkettedikén terjesztették a bizottság elé. Hogyha a német kormány

a versaillesi szerződés 234. szakaszában biztosított jogát igénybe akarná venni, úgy külön-külön kiküldöttek kihallgatását kérheti.

Poincaré a jóvátételi-bizottság tárgyalásaival kapcsolatban kihallgatáson fogadta Duboist, valamint Meaulert, a garanciális bizottság elnökét, akik tegnap érkeztek vissza Berlinből.

tölttek, de még nem idősebbek 13 évnél.

A javító-, érettségi-, magán- és különbözeti vizsgákat szept. 3-15-ig fogják tartani az intézet hirdetési tábláján kifüggesztendő sorrend szerint. Ezen vizsgákra a kérvények szept. 1. és 2-án személyesen nyújtandók be az igazgatóságnál. (Sem előbb, sem később, sem postával, sem megbízott útján. Az ilyen módon beadott kérvényeket nem veszik tekintetbe.) A javítóvizsgára jelentkezők az alapilletéken kívül még egy tárgy után 2, két tárgy után 3 dináros okmánybélyeget mellékelnek a kérvényekhez. A kérvények szerb nyelven szerkesztendők.

Az érettségi-, magán- és különbözeti vizsgálati díjak ugyanazok, mint a tanév végén voltak.

Az állami felső kereskedelmi iskola magyar osztályaiban a beiratásokat az összes magyar osztályok részére szept. 5. és 6-ikán fogják tartani.

A javítóvizsga engedélyezéseért a kérvényeket (szerb nyelven) szept. 1-én 8-11 és 15-18 óra között személyesen kell beadni az igazgatóságnál. A kérvényre az alapidíjon kívül egy tárgynál 2 dináros, két tárgynál 3 dináros bélyeg ragasztandó. A kérvényhez az évvégi bizonyítványt is mellékelni kell.

Szept. 2-3-án tartják az I., 4-én a II. osztály javítóvizsgálatait.

A polgári iskolánál a javítóvizsga iránti kérvényeket szept. 1-én 8-11 és 15-18 óra közt kell beadni. A kérvényre a szabályszerű bélyegilletéken kívül 1 tárgynál 2, két tárgynál 3 dináros bélyeg ragasztandó s az évvégi bizonyítványt is mellékelni kell. Az I-II. osztály javítóvizsgálatai szept. 2-án, a III-IV. osztályéi szept. 3-án lesznek. A beiratások a következő sorrendben történnek: 5-én az I., 6-án a II., 7-én a III., 8-án a IV. osztályba fognak beírni. Itt is szükséges a beiratási lap (prijavni list) kiállítását s a tanévvégi bizonyítvány bemutatását. (Az I. osztályba iratkozóknál a keresztlevelet is szükséges, miután ide csak olyanokat vesznek fel, akik f. évi december hó 31-ig 10-ik életévüket betöltötték, illetve még nem multak el 13 évesek.)

Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a fentebb közölt dátumokat pontosan betartsák s amennyiben a közoktatásügyi minisztérium a nemszerb tannyelvű iskolák fennmaradását a tanulók bizonyos létszámához köthette, úgy a saját, mint az iskolák fenntartásának érdekében a jelzett napokon okvetlen itt legyenek.

Irodai gyakorlattal bíró

munkaerőt,

aki a szerb és német nyelvben járatos, keres mielőbbi belépésre helybeli nagyobb iparvállalat. Írásbeli ajánlatot az eddigi működés megjelölésével „Megbízható” jellegre Torontál kiadóhivatalába kérünk.

Eladó birtok!

Öregfalu község határában, két tagban, 100-100 holdas gazdaságtanyaépületekkel felszerelve I-es osztályu termőföldekkel sürgősen eladó. Vevők forduljanak megkeresésükkel VARGA SÁNDOR Csenej, Lányok-puszta — 1484

Jókarban levő, tiszta

betegtolókosci,

fekvére is alkalmazható, megvételre kerestetik.

Ajánlatok árral a „Torontál” kiadóhivatalába küldendők. 1480

4 héttel ezelőtt megutamadott

egyenes kanca és egy 7 hónapos csödörccsiko

csillagos, Tomasovaci-utca környékén. Megtaláló kérétek címét **Бача Шувацсаров** Tomasovaci-u. 33. szám alatt leadni.

Tanulóleány

felvétetik.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában. 1484

Elsőrendű kömentes darabos

1463

MESZET

csakis vagonfótelekben, direkt az égetőtől ajánl azonnali szállításra a „S Z Á V A” mészégető képviselője **Bertalan Manó, Debeljacsá.**

Disznózsirt

legmagasabb napiáron, minden mennyiségben veszünk 1467

Kanitz és Leipniker Miletityeva (Temesvári) utca 43.

Vaskereskedőknek

ajánl helyi üzemből készült

füstcsöveket,

sajtolt könyököket a legjobb minőségben és legolcsóbb áron

Guba József

vas-, szerszám- és mezőgazdasági gépkereskedő, Bácska-Topola 1406

Vendéglő átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy folyó évi szeptember hó 1-én átveszem a

Veifert I. M.-féle sörcsarnok vendéglőjét (pince-, terem- és kerthelyiséggel együtt) **Pancsevon.**

Igen mérsékelt árakról, gyors és pontos kiszolgálásról, valamint a közönség mindennemű kényelméről gondoskodni fogok. Vendéglőm minél gyakoribb felkeresését kérem.

WÉBER PÉTER, vendéglős.

1472

Herzfeld Vilmos

:: veliki becskereki ::

„TURUL”

cipőüzletébe az őszi és téli áru megérkezett!!

Női-, férficipők és bakancsok nagy választékban. Fiu-, leány- és gyermekcipők erős kivitelben. Lakk-, fehér-, barna- és kivágott nőcipők leszállított árban.

1482